

ПОСТАНОВА

Вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира

Гнатюка

«Про організацію освітнього процесу та профорієнтаційну роботу на географічному факультеті»

від 24 березня 2026 р.

Заслухавши та обговоривши інформацію декана географічного факультету Кузишина Андрія Васильовича та голови комісії Москалюк Наталії Володимирівни, Вчена рада університету констатує, що організація освітнього процесу на факультеті здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», нормативних документів МОН України, ТНПУ на засадах компетентнісного, практико-орієнтованого, гуманістичного, аксіологічного підходів.

Освітній процес забезпечують 28 науково-педагогічних працівників (92,8 % мають наукові ступені, вчені звання), у тому числі 4 доктори наук, професори, 21 кандидат наук, доцент, 1 доктор філософії, доцент, 1 доктор філософії, викладач, 1 асистент. Контингент здобувачів освіти становить 288 осіб, з них 267 денної форми навчання й 21 – на заочній формі навчання. На факультеті навчання здобувачів здійснюється за 15 освітніми програмами, з яких 8 – першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 6 – другого (магістерського) рівня вищої освіти і 1 третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. На сьогодні, за даними ЄДЕБО, успішно акредитовано 5 програм (3 бакалаврського і 2 магістерського рівнів вищої освіти), дві програми проходять процес акредитації («Міжнародний туризм та крос-культурні комунікації» (бакалаврський і магістерський рівні вищої освіти), акредитація інших програм буде відбуватися пізніше.

На сайті представлено детальну інформацію про факультет, кафедри, їхню структуру, напрями діяльності, а також матеріали, які відображають досягнення колективу. Проте, для зміцнення престижу та інформаційної присутності кафедр, необхідно усунути виявлені недоліки в оформленні персональних сторінок викладачів і рубрик «Презентаційні матеріали», «Видатні випускники», оскільки їхня недостатня активність нівелює видимість доробку кафедри в інформаційному просторі. Документальний супровід освітнього процесу на факультеті, зокрема, освітні програми, навчальні плани, робочі навчальні плани, каталоги вибіркових дисциплін належним чином оформлені та затверджені, відповідають вимогам і «Положенню про розроблення і супроводження освітніх програм» і вчасно оновлюються. На інформаційному порталі представлена вся необхідна інформація для організації навчального процесу.

Координацію методичної роботи на факультеті забезпечує навчально-методична комісія (голова – проф. Царик Л. П.), факультетська комісія з внутрішнього забезпечення якості освіти (голова – проф. Заставецька Л. Б.) та програмні ради освітніх програм. У межах їхніх засідань здійснюється системний моніторинг якості викладання, ресурсного забезпечення ОП, а також відповідності змісту навчання вимогам ринку праці. Усі напрацьовані рекомендації щодо модернізації ОП зафіксовані у відповідних протоколах. Зовнішні стейкхолдери беруть участь в навчальному процесі факультету, у засіданнях програмних рад, є учасниками наукових семінарів, круглих столів, проводять гостьові лекції, співпрацюють у плані надання баз практик, є учасниками наукових конференцій, які проводяться на факультеті, і постійними членами комісій з підсумкової атестації всіх ОП факультету. Проте, рекомендуємо розширити склад комісії із внутрішнього забезпечення якості освіти із числа стейкхолдерів і представників студентського самоврядування.

На факультеті розпочато активну роботу щодо поєднання навчання в університеті з практичною підготовкою на робочих місцях, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності випускників (Заставецька Л. Б.). На сьогодні за дуальною формою освіти навчаються 6 студентів спеціальності «Середня освіта (Географія)». Проводиться активна робота з інформування здобувачів освіти про інструментарій неформальної та інформальної освіти (Задворний С. І.); системна робота щодо сприяння працевлаштуванню здобувачів освіти та відстеження їхньої подальшої професійної траєкторії, що є одним із ключових індикаторів якості освітніх програм. Упродовж звітнього періоду 16 працевлаштованих здобувачів отримали адресну грошову допомогу.

Цифровий контент освітніх компонентів представлений у системі Moodle у формі 310 електронних курсів, з яких 4 курси англійською мовою («Human ecology» (Янковська Л. В.), «International tourism» (Кузишин А. В.), «Utilisation and recycling of solid household waste» (Янковська Л. В.), «Recreational complexes of the World» (Дудурчук К. Д.)), 29 курсів видалено через їх неактивність. Належний рівень володіння іноземною мовою науково-педагогічних працівників засвідчується сертифікатами та дипломами про фахову освіту (Янковська Л.В., Новицька С.Р.), що дозволяє забезпечити якісне викладання англійських освітніх компонентів. Найкраще методично опрацьованими та змістовно наповненими є такі електронні курси: «Географія населення» (Заставецька

Л. Б.), «Заповідна справа» (Царик Л. П.), «Водно-балансові дослідження і розрахунки» (Кузик І. Р.), «Методи гідроекологічних вимірювань» (Барна І. М.), «Менеджмент водних ресурсів» (Чеболда І. Ю.), «Геоморфологія» (Дем'янчук П. М.), «Історична географія» (Гавришок Б. Б.), «Географія материків і океанів» (Гулик С. В.), «Метеорологія і кліматологія» (Таранова Н. Б.), «Стратегія сталого розвитку території» (Царик П. Л.), «Організація анімаційних послуг в туризмі» (Флінта Н. І.), «Культурна спадщина в туризмі» (Задворний С. І.), «Міжнародний туризм» (Кузишин А. В.). Комісія констатує, що частина ЕНМК потребує вдосконалення, зокрема, виявлено недостатню наповнюваність курсів (відсутність навчального матеріалу, наявність застарілої літератури, відсутність авторських праць, мультимедійного контенту, тестових завдань для самоконтролю), що не відповідає вимогам «Положення про організацію освітнього процесу в ТНПУ щодо цифрового супроводу навчальних дисциплін та забезпечення якості дистанційного навчання».

Навчання й викладання на факультеті відбувається із застосуванням освітніх інновацій та широким використанням геоінформаційних і комп'ютерних технологій. Для формування практичних професійних навиків студенти розв'язують компетентнісні задачі (зокрема з картографічного моделювання та екологічного прогнозування) та залучаються до майстер-тренінгів із використанням сучасного польового обладнання. Застосування інтерактивних платформ та спеціалізованих онлайн-ресурсів дозволяє організувати навчання в гнучкому форматі. Викладачі кафедр використовують такі ресурси: платформи Zoom та Google Meet, віртуальні дошки Miro, Padlet, Trello, Kahoot, Quizizz, Quizlet, Canva, Prezi, LearningApps, Wordwall, Mentimeter, SurveyMonkey та ін. Впроваджують методіку ГС-картування, прикладні спеціалізовані програми (Рудакевич І. Р., Заставецький Т. Б., Царик П. Л.), практикоорієнтованість вивчення фахових освітніх компонентів підкреслюється застосуванням кейс-методу та методу портфоліо (Заблоцький Б. В., Задворний С. І., Пушкар Б. Т.), проводять виїзні практичні заняття (Поплавська І. В., Барна І. М., Гавришок Б. Б.); використовують метод коучингу (Чеболда І. Ю.) для стимулювання суб'єктності та критичного мислення майбутніх екологів та гідрологів, що дозволяє розвивати їхню здатність до самостійного прийняття управлінських рішень у професійній діяльності, стратегічного бачення екологічних проблем та формування персональної відповідальності за стан довкілля.

За результатами аналізу професійних досягнень науково-педагогічних працівників (НПП) факультету за останні 5 років комісією встановлено відповідність ліцензійним вимогам провадження освітньої діяльності (п. 38). Усі викладачі підтвердили фаховий рівень (4 і більше результативні пункти). Серед викладачів факультету є 4 експерти НАЗЯВО з акредитації освітніх програм (Задворний С. І., Флінта Н. І., Заставецька Л. Б., Альтгальм Л. Б.), 1 член навчально-методичної комісії з розробки стандартів при МОН України (Кузишин А. В.), 1 член Міжвідомчої робочої групи з удосконалення системи екологічної освіти в Україні при Мінзахисту довкілля та природних ресурсів України та МОН України (Царик Л. П.).

Науково-педагогічні працівники факультету щорічно проходять стажування, підвищують рівень професійної кваліфікації у ЗВО України та за кордоном, проходять курси на відкритих онлайн-платформах. Викладачі факультету пройшли міжнародне стажування у закордонних закладах вищої освіти: International Internship «Digital Future: Blended Learning» (Anhalt University of Applied Science, Німеччина), Фондація «Міжнародний освітньо-науковий форум» (Гданськ, Польща), Фонд Братів-Солунських – Кирила і Мефодія (Ярослав, Польща), Katolícka univerzita v Ružomberku (Ружомберок, Словаччина), за програмою ERASMUS+, K1 для персоналу (Гданськ, Польща). Разом з тим, з метою дотримання ліцензійних вимог та підвищення конкурентоспроможності, рекомендуємо активізувати залучення викладачів факультету до програм міжнародного стажування.

Результати досліджень та навчально-методичні напрацювання колективу за звітний період втілені у 33 монографіях, із яких 9 опубліковані офіційними мовами ЄС за кордоном, 32 публікації проіндексовано у наукометричних базах Scopus та Web of Science, кількість фахових статей – 158. Особливий внесок у зростання рейтингу університету та факультету зробили викладачі з найбільшою кількістю публікацій в журналах, що індексуються у WoS та Scopus: Кузишин А. В., Царик Л. П., Сивий М. Я., Поплавська І. В., Заставецька Л. Б., Гавришок Б. Б.

На факультеті функціонують наукові видання: «Наукові записки ТНПУ: Серія: Географія» (фахове видання), «Вісник Тернопільського відділу Українського географічного товариства», «Європейські географічні студії та комунікації», збірник «Магістерські студії географічного факультету ТНПУ ім. В. Гнатюка». Поряд із цим, з метою зміцнення наукового авторитету факультету та забезпечення високих індивідуальних рейтингових показників, рекомендуємо усім науково-педагогічним працівникам активізувати публікаційну активність у виданнях, що індексуються у міжнародних базах даних.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу на факультеті відповідає вимогам стандартів вищої освіти та специфіці підготовки фахівців. Навчальний процес забезпечено

спеціалізованими лабораторіями («Моделювання еколого-географічних систем», ГІС-технологій, екології), Науковим центром екологічних інновацій, Науковим центром євроінтеграційних студій та комунікацій, кабінетами фізичної географії та кабінетом інноваційних технологій в географії, а також комп'ютерним класом та достатньою кількістю аудиторій з мультимедійним обладнанням. Ефективно використовується потужний потенціал геологічного музею ТНПУ, сучасної лабораторії Міжнародного туризму та просторового розвитку. Вагомим внеском у матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу та наукової роботи є оновлення приладів для гідрологічних і ґрунтознавчих досліджень та туристичного спорядження. Факультет забезпечений актуальними картографічними матеріалами від ДНВО «Картографія», зокрема, здобувачі мають доступ до персональних кабінетів інтерактивних навчальних карт. В освітньому процесі використовується спеціалізоване ліцензійне програмне забезпечення для туристичної галузі («IT-Tour» та «САМО-тур»). Особливу роль у практичній підготовці відіграє Географічний стаціонар (с. Дзвенигород, Чортківський р-н).

Викладачі факультету є учасниками міжнародних та українських програм і проєктів: Міжнародний молодіжний проєкт Балтійського університету (BUR): «Молоді дослідники за Балтійське море без пластику» (керівник – Кузик І. Р.); проєкти МОН, конкурсу молодих вчених «Природоорієнтована ремедіація деградованих земель Міскантусом гігантським (*Miscanthus x giganteus*) і його меліорантами з використанням підходів циркулярної економіки» (учасник – Кузик І. Р.) і «Оцінка впливу мілітарного забруднення на безпечність річково-басейнових систем на основі біорекцій та математичного моделювання» (керівник – Кузик І. Р.); Проєкт «Water for Life» Україна-Швеція (інформаційний) (учасники: Царик Л. П., Кузик І. Р., Янковська Л. В., Новицька С. Р.); «Польсько-українські молодіжні обміни «Все в твоїх руках»» (керівники: Кузишин А. В., Задворний С. І.; Турецько-українська програма «Sister school» (керівник – Поплавська І. В.); «Чисті узбережжя Балтійського моря» (керівник – Кузик І. Р.).

На географічному факультеті виконуються госпдогвірні теми, пов'язані з розробкою звітів зі стратегічної екологічної оцінки для програм і стратегій розвитку Тернопільської міської територіальної громади. Упродовж звітного періоду реалізовано 8 проєктів із загальним фінансуванням понад 350 600 тис. грн (головний виконавець – Царик Л. П.).

На факультеті забезпечено сталу динаміку зовнішньої академічної мобільності викладачів та студентів, які систематично беруть участь у міжнародних грантових програмах, стажуваннях та освітніх обмінах. За звітний період 27 студентів долучалися до мобільності у Польщі (2025 р.), Туреччині (2024–2025 рр.) і Румунії (2025 р.). Це підтверджує відкритість освітнього середовища підрозділу та сприяє зміцненню партнерських зв'язків із закордонними закладами вищої освіти. Проте, не зважаючи на наявні договори про співпрацю з університетами України (Київський національний університет імені Т. Шевченка, Національний університет водного господарства та природокористування, Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича, Карпатський національний університет імені В. Стефаника, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова), внутрішня академічна мобільність студентів відсутня. Комісія рекомендує активізувати роботу з популяризації програм внутрішньої мобільності серед здобувачів вищої освіти, зокрема, шляхом проведення інформаційних зустрічей та презентацій можливостей навчання в університетах-партнерах, ініціювати розробку спільних короткострокових навчальних модулів або змішаних курсів із закладами-партнерами для стимулювання обміну студентами.

З метою забезпечення якісної практичної підготовки на кафедрах факультету розроблено наскрізні програми практик, наявні сучасні методичні розробки та фахові статті; системно організовуються навчально-методичні семінари та укладено договори про співпрацю з профільними установами. Водночас, за результатами перевірки, виявлено, що потребують доопрацювання наскрізні програми практичної підготовки, а також методичні рекомендації. Є потреба в систематизації роботи з ведення реєстрів угод про проведення практик на окремих кафедрах.

Здобувачі вищої освіти демонструють високу активність у науковій та громадській діяльності, беручи участь у міжнародних і всеукраїнських конференціях, олімпіадах та профорієнтаційних проєктах. На факультеті проведено Олімпіаду з географії (II етап), налагоджено співпрацю з МАН України щодо надання консультацій з підготовки до участі в олімпіадах і конкурсах наукових робіт та участі у складі журі (Гавришок Б.Б., Задворний С.І., Кузик І. Р., Кузишин А. В.).

Важливою складовою освітнього середовища є активізація студентського самоврядування та системна реалізація заходів із психологічної, соціальної та інформаційної підтримки. Учасники студентського самоврядування є членами Вченої ради факультету, а також входять до складу представницьких органів університету всіх рівнів.

На факультеті сформовано цілісну систему профорієнтаційної роботи, яка базується на програмному плануванні та регулярному розгляді на засіданнях вченої ради факультету та кафедр цих питань. Інформаційний супровід забезпечується через використання друкованих й електронних

буклетів, активну присутність у соціальних мережах (geo_tnpu, «Географічний факультет ТНПУ») та виступи інформаційно-рекламного спрямування на телебаченні, поширення інформаційних матеріалів в місцевих виданнях. Ефективною є практика цільової співпраці із закладами середньої та фахової передвищої освіти (Копичинецька територіальна громада, Скалатська територіальна громада, Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола та ВСП «Тернопільський фаховий коледж ТНТУ ім. І. Пулюя) через реалізацію проєктів «Один день на географічному», «Лекторій від географічного» та серію зустрічей «Успіх від географічного». Водночас, з метою підвищення ефективності вступної кампанії, комісія рекомендує структурувати профорієнтаційну роботу в цифровому просторі, посилити адресну роботу з абітурієнтами, урізноманітнити формати взаємодії (квести, віртуальні екскурсії, наукові хакатони), що сприятиме залученню більш широкої аудиторії школярів.

З огляду на зазначене вище, вчена рада **постановляє:**

1. Роботу географічного факультету з організації освітнього процесу та профорієнтаційної роботи вважати *задовільною*.

2. Ректорату:

2.1. Вивчати питання покращення матеріально-технічного забезпечення освітнього середовища географічного факультету.

Постійно

3. Деканам факультетів спільно із завідувачами кафедр:

3.1. З метою підвищення ефективності вступної кампанії, структурувати профорієнтаційну діяльність шляхом створення єдиного плану-графіка.

Постійно

3.2. Рекомендувати впровадити в освітній процес успішний кейс географічного факультету щодо щосеместрового інформування студентів про визнання результатів неформальної та інформальної освіти шляхом організації щосеместрових орієнтаційних семінарів на кожній спеціальності.

Постійно

4. Декану географічного факультету:

4.1. Проводити постійний моніторинг кадрового забезпечення освітніх програм відповідно до п. 38 ліцензійних вимог провадження освітньої діяльності.

Постійно

4.2. Налагодити внутрішню академічну мобільність учасників освітнього процесу шляхом організації спільних проєктів, програм з іншими ЗВО.

Постійно

5. Декану географічного факультету спільно із завідувачами кафедр:

5.1. Провести аналіз освітніх програм щодо їх ефективності з метою визначення перспективних напрямів розвитку та оптимізації програм, що не забезпечують належних результатів.

Квітень 2026

5.2. Оновити інформацію про кафедри, факультет, особисті профілі викладачів на сайті університету.

Постійно

6. Завідувачам кафедр та гарантам ОП географічного факультету:

6.1. Активізувати наукову діяльність науково-педагогічних працівників з метою підвищення їх публікаційної активності.

Постійно

6.2. Забезпечити упорядкування ЕНМКД кафедри на сервері електронних курсів, посилити контроль за удосконаленням їхньої структури.

Постійно

6.3. Посилити контроль за станом розроблення робочих програм, наскрізних програм практик та іншого навчально-методичного забезпечення обов'язкових і вибіркових освітніх компонентів.

Постійно

7. Науково-методичним комісіям факультетів та студентському самоврядуванню:

7.1. Активізувати оцінювання здобувачами вищої освіти якості викладання освітніх компонентів.

Постійно

Контроль за виконанням постанови покласти на першого проректора університету Надію ДРОБИК